

Alice Winnová

ROMÁN

*In
memoriam*

Paseka

Přeložila Jitka Jeníková

In memoriam

Vyšlo také v tištěné verzi

**Pa
se
ka**

Alice Winnová

In memoriam – e-kniha

Copyright © Paseka, 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

In memoriam

Alice Winnová
In memoriam

Paseka

Přeložila Jitka Jeníková

IN MEMORIAM

Copyright © 2023 by Alice Winn

Translation © Jitka Jeníková, 2024

ISBN tištěné knihy: 978-80-7637-525-3

ISBN ePUB: 978-80-7637-626-7

ISBN MOBI: 978-80-7637-627-4

ISBN PDF: 978-80-7637-628-1

Mým rodičům

ÚVODNÍK

Ach, Jupitere! Ušetři šéfredaktora psaní tohoto úvodníku! Leč skončil nám vpravdě vydařený semestr a je zapotřebí z toho pro hladové čtenáře skromného PRESHUŤANA vyvodit závěry. Máme za sebou další vynikající rok a naši úžasní maturanti nyní odcházejí za slávou do Oxfordu, Cambridge a na Sandhurst! Chováme naději, že si na nás, nehodné žáčky, tu a tam mezi přednáškami a radovánkami vzpomenu. Kéž je naše budoucnost stejně zářná jako ta jejich!

— S. CUTHBERT-SMITH

NOVINKY

V neděli 14. června kázal londýnský biskup.

Mohla by být osoba, jež šestkrát denně cvičí na piano poblíž Staré čítárny Bachův *Dobře temperovaný klavír*, tak laskava a naučit se novou skladbu? *Hudebně frustrovaný džentlmen*.

Všichni tři diváci, kteří zhlédli představení méně známých Aristofanových her v podání chlapců z prvních ročníků, se nechávají slyšet, že zažili „přesně to, v co Aristofanés doufal“.

Tématem debaty v dalším semestru bude „Tato strana odmítá uvěřit v existenci duchů“. Pokud chcete argumentovat ve prospěch okultních věd, kontaktujte H. Weedinga.

DEBATNÍ SPOLEČNOST

Společnost se sešla v pondělí 22. června, aby prodiskutovala podnět: „Sněmovna zastává názor, že válka je nutné zlo“.

Myšlenku představil pan Ellwood. Po několika nestoudných poznámkách ohledně mosazného špendlíku v kravatě oponenta přednesl značně barvitě, leč historicky nepřesně, události punských válek. Pan Gaunt argumentoval ([krajně zbaběle] „*Můžu to tam nechat?*“ tážal se autor. „*Jedině pokud ti nevádí Gauntova bezpochyby násilná odvěta. Je prvotřídní boxer, byť ohavný pacifista,“ děl šéfredaktor.*] proti tvrzení tím, že válka ničí duši. Ti z posluchačů, kteří proti panu Gauntovi stanuli v ringu, vzpurně šeptali: „Jakou duši?“ Žádným způsobem to (pokr. na str. 5)

POEZIE

Obloha chladne
a na západu nešťastném
ospalé slunce vstříc jiným
světům klesá.
Temná noc ztrápenou hrud'
na prsa přitiskne,
když rozvitá oblaka snů
zakryla nebesa.

Kostelní věže probodávají
nebe –

„Ellwoode, už zase je to moc dlouhé.“ – šéfredaktor
„Nejsou to ani tři verše!“ – autor
„Ellwoode, je to moc dlouhé.“ – šéfredaktor

Londýnský deník

Úterý 4. srpna 1914

ÚŘEDNÍ OZNÁMENÍ

Středa 5. srpna 1914

VÁLEČNÝ STAV

Vláda Jeho královského Veličenstva zpravila 4. srpna 1914 německou vládu, že se bude v případě neuspokojivé odpovědi německé vlády na žádost vlády Jeho královského Veličenstva o ujištění německého respektování neutrality Belgie, a to do půlnoci tohoto dne, cítit nucena učinit patřičné kroky k zachování této neutrality a dodržení dohody, již je Německo stejnou součástí jako Velká Británie.

V důsledku tohoto vyjádření musel velvyslanec Jeho královského Veličenstva v Berlíně dostat pokyn k opuštění země a vláda Jeho královského Veličenstva oficiálně oznámila německé vládě, že mezi zeměmi panuje od jedenácté hodiny večerní válečný stav.

Ministerstvo zahraničí

4. srpna 1914

PADLI V BOJI

Beazley, por. L. S. W., Wiltshirský pluk, 20. září, 22 let.

Hickman, npor. M. E., Worcestershirský pluk, 20 let.

Milling, npor. L., Gordonský horalský pluk, 23 let.

Roseveare, por. C. C., Královský munsterský fyzilírský pluk,
Mons, 27. srpna, 22 let.

Scott-Moncrieff, kpt. M. M., Králův (liverpoolský) pluk,
20. září, 25 let.

Straker, por. H. A., Královský munsterský fyzilírský pluk,
Mons, 27. srpna, 18 let.

ZEMŘELI V DŮSLEDKU ZRANĚNÍ

Conlon, npor. G. T., Západoyorkshirský pluk, 21 let.

Cuthbert-Smith, npor. S., Královský northumberlandský
fyzilírský pluk, Mons, 24. srpna, 18 let.

Hill, npor. A., 19. kopiníci, Indická armáda, 19 let.

ZRANĚNÍ

Day, npor. H. J., Middlesexský pluk.

Hattersley, mjr. F. K., Královské dělostřelectvo.

Le Hunte, npor. R., Královský skotský pluk.

Matterson, por. A. R., Bedfordshirský pluk.

Parsonage, por. D. K., Somersetský lehký pěší pluk.

IN MEMORIAM

Nadporučík S. Cuthbert-Smith

Padl u Monsu 24. srpna ve věku 18 let

Všichni, kdo v posledních dvou letech četli PRESHUŤANA, si budou Cuthberta-Smithe pamatovat jako nezaplněného šéfredaktora tohoto periodika. Získal stipendium na oxfordské Balliolově koleji, kde se měl věnovat klasickým studiím. Z Cuthberta-Smithe se však nikdy nemohl stát akademik. Na to měl v sobě příliš velký kus vojáka. Následující popis jeho skonu pochází z pera jeho velícího důstojníka: „Ve zběsilém útoku s cílem zmocnit se německého kulometu byl Cuthbert-Smith zasažen do břicha. Kvůli nepřátelské palbě jsme jej mohli do jeskyně sloužící jako nemocnice odnést až druhý den v pět hodin ráno. Statečný chlapík, požádal jen o trošku morfia, aby nerušil ostatní. Skonal poměrně bezbolestně. Jak jen nás ztráta tak chrabrého druha zarmoutila! Zemřel jako skutečný voják.“ My na Preshutu můžeme jen žet jeho ztráty a závidět mu vznešenou smrt. Každý z nás by, tak jako on, ochotně položil život za vlast.

— S. A. Ward

Poručík C. C. Roseveare

Padl u Monsu, 27. srpna ve věku 22 let

Od začátku války utrpěl Preshute řadu ztrát, žádná nás však nezasáhla tak jako smrt Clarence Roseveara. Zanechal po sobě dva bratry v posledních dvou ročních studia, z nichž jeden je naším vynikajícím primusem. Také Clarence býval primusem. Zemřel stejně čestně a mužně, jako žil, ve své smrti dosáhl takřka ideálu anglické rytířskosti.

V dopisu od velícího důstojníka stojí: „Ocitli jsme se v těžké kulometné palbě a on kolem mě proběhl s nadšeným výrazem a zvolal: ‚Mám pokračovat?‘ a já odvětil: ‚Jdi na to, chlapče, tak tvrdě, jak svedeš.‘ Chudákovi jen krátce poté prostřelili srdce. Uložil jsem jej na nosítka v naději, že jeho zranění nebude smrtelné. Měl pro mě jen pár slov: ‚Nevšímejte si mě.‘ Když jsem (*pokr. na str. 3*)

I

Ellwood byl prefekt a měl tím pádem letos parádní pokoj s oknem, které vedlo na podivný výběžek na střeše. Vždycky lezl, kam neměl. Střešní bidýlko si ale obzvlášť zamiloval Gaunt. Rád sledoval kluky, jak se plíží do Fletcherovy haly, kde kradli sušenky, prefekty poflakující se na trávníku u nádvoří a mistra varhaníka vycházejícího z kaple. Uklidňovalo ho vědomí, že škola funguje bez problémů bez něj, zatímco on sedí vysoko nad ní.

I Ellwooda bavilo vysedávat na střeše. Předstíral, že má místo rukou pistole, a střílel na kolemjdoucí.

„Zatracený Němčour! Dostal to do oka! *Tohle* odnes domů císaři!“

Gaunt, který trávil každé léto v Mnichově, se k podobným hrám na vojáky nepřipojoval. Měl na kolenou rozloženého *Preshutana* a s otočením stránky dočetl poslední „In memoriam“. Sedm z devíti padlých hochů znal. Nejdelší „In memoriam“ měl Clarence Roseveare, starší bratr jednoho z Ellwoodových kamarádů. Na shrnutí života Gauntova přítele – a nepřítele – Cuthberta-Smithe bohatě stačil jeden mizerný odstaveček. *Preshutan* ho ujistil, že oba chlapci zahynuli udatně. Jako všichni ostatní studenti *Preshutu*, kteří zatím ve válce padli.

„Pif!“ zamumlal Ellwood vedle něj. „*Auf Wiedersehen!*“

Gaunt dlouze potáhl z cigarety a složil noviny.

„Měli mnohem víc co říct o Rosevearovi než o Cuthbertu-Smithovi, co?“

Ellwoodovy zbraně se proměnily zpátky v ruce. Hbité dlouhé prsty zamazané od inkoustu.

„Jo,“ přitakal a bezmyšlenkovitě si uhladil tmavé a věčně rozčuchané vlasy. Uhlazoval si je dozadu voskem, ale měl neustále obavu, že by mu z účesu mohla vyklouznout kudrna a přitáhnout k němu nepatřičnou pozornost. „Myslím, že je to dost hanba.“

„Střelili ho do břicha!“ Gauntovi automaticky vylétla ruka k vlastnímu žaludku. Představil si, že by mu ho rozpáral letící kus kovu. *Hnus.*

„Roseveare je kvůli bráchovi úplně mimo,“ prohlásil Ellwood. „Všichni tři Rosevearovici kluci si byli strašně blízcí.“

„Nepřišlo mi na něm v jídelně nic zvláštního.“

„Není z těch, co dělají scény,“ vysvětloval Ellwood a zamračil se. Vzal si od Gaunta cigaretu a dával bedlivý pozor, aby se mu přitom neotřel o ruku. Přestože se kontaktu s ostatními přáteli nevyhýbal, Gaunta se dotýkal jen málokdy, pokud se tedy z leg-race neprali. Gaunt by radši umřel, než aby se Ellwood dozvěděl, jak ho to trápí.

Ellwood z cigarety potáhl a vrátil ji Gauntovi.

„Uvažoval jsem, co by asi tak stálo v mém ‚In memoriam,‘“ zamumlal.

„Marnivec zahynul při bizarní nehodě s deštníkem. Vyšetřování pokračuje.“

„Ne,“ zavrhl to Ellwood. „Kdepak, říkal jsem si, že by to bylo spíš něco jako ‚Anglická literatura dnes ztratila svou nejjasnější hvězdu...!‘“ Zazubil se na Gaunta, ten mu ale úsměv neopětoval. Dál se držel za břicho, jako by se mu měla ve chvíli, kdy by se pohnul, vyvalit střeva stejně jako Cuthbertu-Smithovi. Sledoval, jak to Ellwoodovi dochází.

„Tvůj bych si napsal sám,“ pronesl tiše Ellwood.

„Předpokládám, že veršovaně.“

„Pochopitelně. Jako to udělal Tennyson pro Arthura Hallama.“

Ellwood často přirovnával sebe k Tennysonovi a Gaunta k Tennysonovu nejbližšímu příteli. Gauntovi to přišlo v zásadě hezké, dokud si neuvědomil, že Arthur Hallam zemřel ve dvaaadvaceti letech a Tennyson pak následujících sedmnáct let spisoval elegie. Pak už to Gauntovi začalo připadat trochu morbidní, jako kdyby Ellwood *chtěl*, aby Gaunt umřel, a on měl o čem psát.

Gaunt jednou nabral Cuthberta-Smithe do břicha kolenem. Jak moc se od takové rány liší zásah střelou?

„Tvoji sestře připadal Cuthbert-Smith docela pohledný,“ nadhodil Ellwood. „Pověděla mi to vloni v létě u lady Asquithové.“

„Vážně?“ protáhl Gaunt bez známky nadšení. „To je od ní opravdu nesmírně hezké, takhle se ti svěřovat.“

„Maud je extratřída,“ prohlásil Ellwood a nečekaně se zvedl. „Skvělá holka.“ Pod nohou se mu odlomil kousek břidlicové tašky a dopadl na zem o tři patra níž.

„Proboha, Elly, tohle nedělej!“ vyhrkl Gaunt a pevně sevřel okenní římsu. Ellwood se zazubil a vlezl zpátky do pokoje.

„Pojď dovnitř, venku je mokrý,“ houkl na něj.

Gaunt ještě rychle naposledy potáhl a odhodil nedopalek do okapu. Ellwood ležel natažený na pohovce, ale když si mu Gaunt sedl na nohy, rychle mu uhnul.

„Cuthbert-Smith ti pil krev,“ konstatoval Ellwood.

„Jo. Bude se mi po tom pouštění žilou stýskat.“

Ellwood se rozesmál.

„Najdeš si nějaký jiný objekt nenávisi. Vždycky to tak je.“

„Bezpochyby,“ souhlasil Gaunt. O to tu ale nešlo. Složil o Cuthbertu-Smithovi posměšné básničky a Cuthbert-Smith (Gaunt si byl téměř jistý, že to byl on) načmáral na zeď v šatně knihovny „Henry Gaunt je německý ŠPION“. Gaunt mu za to dal pěstí. Nikdy by ho ale nestřelil do břicha.

„Připadá mi, jako kdyby se měl příští pololetí vrátit, nafrněný a s hromadou historek z fronty,“ uvažoval pomalu Ellwood.

„Možná se nikdo z nich nevrátí.“

„Podobně defetistický postoj nám prohraje válku.“ Ellwood zvedl hlavu. „Henry. Cuthbert-Smith byl debil. Nejspíš se jen tak z legrace rozběhl přímo proti střele. Až narukujeme my, takové to nebude.“

„Já nenarukuju.“

Ellwood si objal kolena a zůstal na Gaunta zírat.

„Blbost,“ řekl.

„Nejsem proti všem válkám,“ ujišťoval ho Gaunt. „Jen proti *těhle*. ‚Německý militarismus‘ – jako kdybychom nedrželi naše impérium vojenskou silou! Proč bych měl na sebe nechat střílet jenom proto, že nějakého rakouského arcivévodu zabil našťvaný Srb?“

„Ale Belgie –“

„Ano, ano, belgická zvěrstva,“ přisvědčil Gaunt. Tohle všechno už probírali. Dokonce o tom vedli školní debatu a Ellwood ho porazil, pět set devadesát šest hlasů proti čtyřem. Ellwood by vyhrál jakoukoliv debatu: ve škole ho milovali.

„Ty ale narukovat musíš,“ prohlásil Ellwood. „Pokud se teda bude ještě válčit, až odmaturujeme.“

„Proč? Protože to uděláš ty?“

Ellwood zaťal zuby a odvrátil pohled.

„Budeš bojovat, Gaunte,“ řekl.

„Fakt jo?“

„Vždycky bojuješ. Se všemi.“ Ellwood si jedním prstem třel zploštělé místo na nose. Často to dělával. Gaunt přemítal, jestli se Ellwood zlobí, že ho tam uhodil. Poprali se jen jednou. A Gaunt si nezačal.

„S tebou nebojuju,“ ohradil se.

„Υῦνῶθι σεαυτόν,“ prohodil Ellwood.

„Já sám sebe *znám!*“ zavrčel Gaunt a vrhl se na Ellwooda, aby ho přidusil polštářem. Na chvíli nemohl ani jeden mluvit, protože Ellwood se kroutil a hýkal smíchy, zatímco Gaunt se ho

vší silou pokoušel shodit z pohovky. Gaunt měl sice sílu, ale Ellwood byl rychlejší, vyklouzl mu ze sevření a v záchvatu smíchu spadl na podlahu. Gaunt se vyklonil z gauče a dotkli se čely.

„Myslíš takhle bojovat?“ hlesl Gaunt, když konečně znovu popadli dech. „Zápasit s Němci na život a na smrt?“

Ellwood se přestal smát, ale hlavu neodtáhl. Na okamžik zůstali bez hnutí, tvrdá lebka přitisknutá na tvrdou lebku, dokud se Ellwood neodsunul a neopřel si tvář o Gauntovu paži.

Gauntovi při tom pohybu ztuhly všechny svaly v těle. Cítil Ellwoodův horký dech. Připomnělo mu to psa Troopera, kterého měl doma. Možná proto rozcuchal Ellwoodovi vlasy a pátral při tom po pramíncích, jichž se vosk nedotkl. Nehladil Ellwooda po vlasech celé roky – od chvíle, kdy jako třináctiletí nastoupili do prvního ročníku na Preshutu a on Ellwooda našel, jak se jako slzavá hromádka neštěstí krčí pod lavicí.

Ted' však chodí do posledního ročníku, čeká je maturita a v podstatě nikdy se jeden druhého nedotýkají.

Ellwood se nehýbal.

„Jsi jako můj pes,“ řekl Gaunt, protože v nastalém tichu viselo cosi těžkého.

Ellwood se odtáhl.

„Pěkně děkuju.“

„V dobrém. Já mám psy moc rád.“

„Jasně. Mám ti něco aportovat? Už docela dobře nosím noviny, ale pořád mi na nich zůstávají stopy po zubech.“

„Nebud' trouba.“

Ellwood se trochu smutně zasmál.

„I mně je kvůli Rosevearovi a Cuthbertu-Smithovi smutno,“ připustil.

„A kvůli Strakerovi,“ dodal Gaunt. „Vzpomínáš si, jak jste spolu přivazovali mladší kluky k židlím a pak je celou noc mlátili?“

Ellwood už roky nikoho nešíkanoval, ale Gaunt věděl, že se za ten pramen nekontrolovatelného násilí, který v něm vytryskl,

pořád stydí. Minulé pololetí ho Gaunt viděl brečet po prohraném kriketovém zápase vzteky. Gaunt plakal naposledy v devíti letech.

„Se Strakerem jsme byli o poznání měkkošrdcatější než kluci v ročníku nad námi,“ ujišťoval ho dočista rudý Ellwood. „Charlie Pritchard po nás střílel *slepými náboji*.“

Gaunt se ušklíbl, věděl, že Ellwooda popichuje kvůli tomu, že se stydí, protože se dotkl jeho vlasů.

Ellwood něco takového dělal ostatním klukům pořád, omlouval si to v duchu. *Jo*, odpověděl mu hlas. *Ovšem nikdy jemu.*

„Se Strakerem jsme si ale nebyli nijak blízcí,“ uzavřel to Ellwood. „Byl to surovec.“

„Všichni tvoji kamarádi jsou surovci, Ellwoode.“

„Už mě to nebaví.“ Ellwood vstal. „Pojďme se projít.“

V čase vyhrazeném na samostudium měli zakázáno opouštět pokoje, takže se museli ze Hřbitovní koleje nenápadně vyplížit. Kradli se po zadním schodišti kolem studovny, kde správce jejich koleje, pan učitel Hammick, zrovna spílal jednomu z prvků za to, že se snažil dostat ven.

„Je to podlý a hanebný čin, Gossete. Chcete být podlý a hanebný?“

„Ne, pane,“ fňukal nešťastník Gosset.

„Chudák,“ politoval ho Ellwood, když za sebou zavřeli zadní dveře. Vstoupili po štěrkové cestičce na hřbitov, který dal Hřbitovní koleji její jméno. „Prváci se k němu chovají naprosto otřesně jen proto, že jim všem hned první den pověděl, že je vévoda.“

„A je?“ chtěl vědět Gaunt. Jak šli, přejížděl konečky prstů po okrajích náhrobků.

„Jo, je, ale tohle přece musíš o sobě nechat lidi *zjistit*. To je, jako kdybych se představoval: ‚Dobrý den, jsem Sidney Ellwood a jsem neskutečně přitažlivý.‘ Nemůžu to o sobě přece říkat *já sám*.“

„Jestli čekáš, že ti tvou marnivost potvrdím –“

„O tom by se mi ani nesnilo,“ ujistil ho Ellwood a zvesela si poskočil. „Kompliment jsi mi nesložil už přibližně čtvrt roku. Vím to, protože si je všechny píšu a ukládám do zásuvky.“

„Náfuko.“

„Každopádně jde o to, že to Gosset schytl za celý zbytek ročníku a mně ho je příšerně líto.“

Blížili se k rozpadajícímu se Starému převorství na dolním okraji hřbitova. Se soumrakem se ochlazovalo a ve vzduchu se vznášela vlhkost. Obloha se zbarvila do temně modré a vítr jim nadouval fraky. Gaunt si objal tělo rukama. Zimní večery na Pres-hutu halilo jisté očekávání. Možná za to mohl kontrast mezi mohutnými kopci nořícími se do ticha, které se zvedaly za školou, černým lesem, větrem ošlehanými loukami a uši rvoucím halasem chlapců, jenž člověka pohltit po návratu na kolej. Když procházeli mezi prázdnými poli, mohli být docela dobře jedinými živými lidmi na světě. Ellwood žil na velkém venkovském sídle ve východním Sussexu, Gaunt ale vyrostl v Londýně. Ticho v sobě mělo zjevné kouzlo.

„Poslouchej,“ vybídl ho Ellwood, zavřel oči a zaklonil hlavu. „Když mlčíš, nevidíš před sebou úplně živě Římany drtící Kelty?“

Zastavili se.

Gaunt si v panujícím tichu nedokázal představit vůbec nic.

„Věříš v magii?“ zeptal se. Ellwood se zamyslel, trvalo to tak dlouho, že kdyby se jednalo o kohokoliv jiného, Gaunt by otázku nejspíš zopakoval.

„Věřím v krásu,“ rozhodl se Ellwood nakonec.

„Jo,“ přitakal Gaunt zapáleně. „To já taky.“ Přemýšlel, jaké to asi je, být někým takovým jako Ellwood, kdo ke kráse místa přispívá, místo aby ji ničil.

„Tohle všechno je svého druhu magie,“ prohlásil Ellwood a kráčel dál. „Kriket a hony a zmrzlina na trávníku o letním odpoledni. Anglie je magická.“

Gaunt měl pocit, že ví, co Ellwood řekne vzápětí.

„Proto za ni musíme bojovat.“

Ellwoodova Anglie opravdu magická je, uvažoval Gaunt a vyhnul se kopřivám. Ovšem Anglie taková není. Gaunt se jednou podíval do East Endu, když ho tam matka vzala rozdávat polévku a chleba irským tkalcům. Tam žádný kriket, hony ani zmrzlinu neměli. Jenže Ellwooda šerednost nikdy nezajímala. Gaunt měl však – možná kvůli Maud, protože ta četla Bernarda Shawa a Bertranda Russella a psala mu v dopisech šílené věci o koloniích – obavy, že je šerednost příliš důležitá, než abychom ji ignorovali.

„Vzpomínáš si na peloponéskou válku?“ zeptal se Gaunt.

Ellwood se sípavě zasmál.

„Upřímně, Gaunte, vůbec nevím, proč se s tebou otravuju. Ulili jsme se z výuky, abychom na Thukydidu myslet nemuseli.“

„Atény představovaly největší mocnost v Evropě, dost možná i na celém světě. Měly demokracii, umění, nádhernou architekturu. Ale Sparta byla skoro stejně silná. Ne tak úplně, ale skoro. A Sparta byla militaristická.“

„To je nějaké podobenství? Jsi snad Kristus?“

„A tak se Atéňané pustili do války se Spartány.“

„A prohráli,“ prohlásil Ellwood a nakopl hniјící poleno.

„Ano.“

Ellwood dlouho mlčel.

„My neprohrájeme,“ řekl nakonec. „Jsme největší impérium, jaké kdy existovalo.“

Poprvé se spolu opili ve třetím ročníku. Gauntovi bylo šestnáct a Ellwoodovi patnáct. Pritchardovi se nějak – „za *nesmírnou* osobní oběť,“ sdělil jim ponuře – povedlo přesvědčit staršího bratra, aby mu dal pět láhví laciné whisky. Zamkli se v koupelně v horním patře Hřbitovní koleje: Pritchard, West, Roseveare, Ellwood a Gaunt. Gaunt se později dozvěděl, že Ellwood trval

na tom, že si svou láhev od Pritcharda koupí. Ellwood trpěl smrtelnou hrůzou z toho, že by ho někdo mohl považovat za lakomce. West vyplivl první hlt whisky do umyvadla. Byl to takový ten ušatý, nemotorný jedinec přitahující katastrofy: v hodinách si nevedl dobře a na sport měl jen průměrný talent, zkrátka veselý smolař.

„Panenko skákavá! To je ale odporné!“ prohlásil. Jako vždycky, bez ohledu na to, kolikrát schytl trest za neupravenost, měl nakřivo kravatu.

„Pij dál,“ nabádal ho Roseveare uveleбенý na podlaze. Gaunt po něm mrkl a trochu ho naštvalo, když si všiml, že i když je rozcuchaný, pořád vypadá perfektně. Byl nejmladším z trojice dokonalých Rosevearovic chlapců, každý příkladnější než ten předchozí. Vypadal nesmírně dobře oním rádoby nedbalým způsobem, kterým Gaunt pohrdal.

„Mně to docela chutná,“ ozval se Ellwood a otočil láhev, aby se podíval na etiketu. „Možná bych si měl vypěstovat *návyk*. Myslím, že Byron ho *měl*.“

„Stejně jako mniši,“ prohlásil Gaunt.

„To bylo skoro vtipné, Gaunte,“ ozval se Roseveare povzbudivě. „Jednou to zvládneš.“

Gaunt si přihnul whisky. Nijak zvlášť mu nechutnala, ale cítil se po ní lehce, jako kdyby se na něj lidi přestali dívat. Vlezl si do vany, zasunul se do ní mimo dohled ostatních a láhev si přitom tiskl na prsa.

„Lord Byron byl sodomita,“ sdělil jim West tónem člověka vyzrazujícího důležité státní tajemství.

Gaunt zavřel oči.

„Povídal to otec,“ pokračoval West. „Prý ho měli zastřelit.“

„Podle tvého otce by měli zastřelit všechny,“ opáčil Roseveare.

„Všechny ne,“ bránil se West.

„Tak se na to podívejme,“ řekl Pritchard a začal vypočítávat na prstech. Seděl na nádržce a mezi koleny svíral Westa

usazeného na záchodovém víku. „To máme homosexuály, katolíky, Iry a všechny, kdo nemají rádi psy.“

Na Pritchardovi nebylo nic zapamatováníhodného a lidé skutečně mívali sklon na něj zapomínat, protože Charlie Pritchard se prosadil jako sportovec a Archie Pritchard jako vynikající student, jenže Bertie Pritchard – mezi staršími chlapci všeobecně známý jako „Mini“, z čehož se mohl pominout – zatím netušil, co je jeho silná stránka. Z toho, co mohl Gaunt soudit, extra nevynikal v ničem. Ellwood ho ale měl rád.

„Zapomněls na chudáky,“ napověděl mu Ellwood a vlezl si do vany za Gauntem. „Slovutní nemytí.“ Usadil se tváří ke Gauntovi mezi jeho nohy.

„A samozřejmě židy,“ dodal Pritchard. „Na ty nesmíme zapomenout. Promiň, Ellwoode.“

„Já jsem anglikán,“ nenuceně opáčil Ellwood.

„Co ty na to, Weste?“ zeptal se Pritchard. „Řeší to podle pana velkomožného konverze?“

„Hele –,“ ozval se West.

„Jsi obřezaný, Ellwoode?“ vyzvídal Pritchard.

Ellwood se pousmál, jako kdyby ho otázky ohledně jeho židovství nijak neznepokojovaly.

„Měli bychom to Westova otce nechat zkontrolovat?“ zajímal se.

Nebyl obřezaný. Gaunt to věděl, všiml si toho předtím ve sprchách. Nic ale neříkal.

„Není,“ prohlásil Roseveare. „Ne že by na tom sešlo. Westův otec je absolutně neústupný. Obávám se, že to je nad chudákem Ellwoodem rozsudek smrti.“

„To už –,“ začal West.

„Tak a je to,“ přerušil ho Ellwood a se smutným úsměvem si ve vaně protáhl záda. „A přitom jsem toho chtěl tolik stihnout! Přesto – jak zní ten Euripidův citát, mám ho na jazyku, Gaunte – ten o smrti?“

„Πάσιν ἡμῖν κατθανεῖν οφείλεται,“ napověděl mu Gaunt.

„Přesně tak. Smrt je dluh, ježž musíme všichni uhradit.‘ Jestli mám zemřít tragicky mladý, soudím, že to klidně může být pro Westova otce.“

„Tak jo, tak jo,“ mírnil ho West. „Nikdy jsem neřekl, že s ním souhlasím.“ Opřel si bradu o Pritchardovo koleno, aby líp viděl na Ellwooda ve vaně.

„Ne, vážně, nenech se mnou odradit,“ trval na svém Ellwood. „Menší pouštění žilou je přesně to, co tahle země potřebuje. Stojím za tvým otcem. Povraždíme všechny, proč ne?“

„Přestaň si dobírat chudáka Westa, nemá na to mozkovou kapacitu,“ brzdil ho Pritchard povýšeneckým tónem, který jasně naznačoval, že Pritchard je světažnalý mudrc.

„Já mám velkou kapacitu!“ protestoval West.

„Mimochodem, Pritcharde,“ ozval se Ellwood, „co jsi musel pro bratra udělat, abys nám obstaral tak skvostný nápoj?“

„Cosi nepopsatelného,“ hlesl Pritchard a zavrtěl hlavou. „Nicméně je třeba říct, že mám u vás všech něco na zub.“

„Velký Pritchard ho přinutil, aby mu před maturanty olízoval boty,“ prohlásil West. Pritchard mu zkroutil vlasy u hlavy. „Auvajs! Nech mě!“

„To jsem ti *svěřil!*“

„Fakt jsi mu olízal boty? Které?“ vyzvídal Ellwood.

„Jak to myslíš, *které?* Copak na tom záleží?“

„Dává to smysl,“ uvažoval West. „Neměl bych nic proti tomu trochu ožuzlat tkaničky něčích nedělních polobotek.“

„Je důležité mít určitý standard,“ souhlasil Roseveare.

„Tak jo. Vraťte mi tu whisky. Najdu si nějaké vděčnější příjemce.“

Ellwood přitiskl nohu ke Gauntově a zazubil se, Pritchard se zatím snažil Westovi vypáčit láhev.

Gaunt si opřel tvář o chladný porcelán a úsměv mu oplatil. O dvě hodiny později zůstával Gaunt lehce přiopilý, ale Ellwood

ji měl jako z praku. Obrátil se ve vaně a opřel se zády Gauntovi o prsa, jednu ruku měl položenou na jeho stehně a druhou svíral láhev. Gauntův mozek se nedokázal soustředit na nic jiného než na horko sálající z Ellwoodových zad, jež mu pronikalo hrudníkem, a na ladnou, mimoděk opřenou ruku na své noze.

Gaunt lehce odtáhl rozkrok. Pro jistotu.

„Můj bratranec z druhého kolene se plavil na *Titaniku*,“ vykládal Roseveare. Psal se rok 1913 a o *Titaniku* se často fascinovaně diskutovalo. Roseveare ležel s Pritchardem na podlaze. West seděl krajně neelegantně napěchovaný v umyvadle a pískal si *Na krásném modrém Dunaji*. Jeho hudební doprovod trval už pětáctýřicet minut.

Ellwoodovi spadla hlava nazad na Gauntovo rameno.

„Co je?“ chtěl vědět Gaunt.

„Co by mělo být?“

„Že jsi najednou takový přepadlý.“

Ellwood zaváhal, než promluvil.

„Jde o Maitlanda,“ řekl tiše. „Víš, že na konci roku odchází.“

Gaunt byl rád, že mu Ellwood nevidí do tváře, protože se nedokázal rozhodnout, jak s tou informací naložit.

Celý první a druhý ročník zval John Maitland Ellwooda neustále do studovny, aby „probrali týmy mladších ročníků“. Maitland hrál pravé křídlo v základní fotbalové sestavě a všichni ve škole, od nejnamyšlenějších mazáků po nejobyčejnější nováčky, ho proto zbožňovali. Mohl si dělat, co chtěl. Ne že by to někdo někdy řekl naplno – co spolu chlapci dělali potmě, platilo za přijatelné jen tehdy, když se to nikdo nedozvěděl. Nemluvalo se o tom, bylo to neviditelné a hlavně: dočasné. Gaunt nepochyboval, že jak Maitland, tak Ellwood ze své nevyzrálosti časem odrostou, a až absolvují Oxford nebo Cambridge, ožení se každý se slušnou mladou ženou.

Prozatím však byli *výjimečnými přáteli*.

„Mám ho opravdu rád,“ pokračoval Ellwood.

Pritchard a Roseveare se dál bavili o *Titaniku*.

„Styděl bych se, kdybych něco takového přežil,“ rozjímal Pritchard.

„Ano, to je opravdu nemůžné,“ přitakal Roseveare.

„Ale ne tak...,“ pokračoval Ellwood, „... jako mám rád...“
Odmíchl se.

„Mou sestru?“ nadhodil Gaunt. Ellwood se trochu nepřijemně zasmál.

„Jo, Gaunte, tvoji sestru,“ přisvědčil.

Roseveare se najednou posadil a zadíval se na ně do vany.

„Vypadá to, že si fakt hovíte.“

Gaunt se od sebe pokusil Ellwooda odstrčit, ten se ale ani nehnul.

„Nedělej si z něj legraci, Roseveare, nebo mi už nebude chtít dělat polštář,“ napomenul ho.

Roseveare se zachechtal.

„Nikdo jiný než *ty* by se neodvážil dělat si z Gaunta polštář.“

„Jak to myslíš?“ zeptal se Gaunt a instinktivně zatnul ruce v pěst.

„Že bys z kohokoliv jiného, kdo by to zkusil, vymlátil živou duši,“ opáčil Roseveare.

„Zmlátím *tebe*, jestli nepřestaneš strkat nos, kam nemáš,“ ujistil ho Gaunt.

Ellwood ho s nepatrným zasmáním začal uklidňovat a Gaunt uvolnil dlaně.

„O čem se vy dva vlastně bavíte?“ vyzvídal Roseveare.

„O holkách,“ ujistil ho Ellwood.

„Hmm. Pokračujte,“ vybídl je Roseveare a znovu se zapřený o lokty natáhl.

„Řekněme, že by ses ocitl na potápějící se lodi,“ pokračoval v tématu Pritchard, jako kdyby od něj Roseveare nikdy neodběhl. „Raději by ses utopil, než abys dál žil s vědomím, že jsi malý, slizký zbabělec?“

„Rozhodně,“ prohlásil Roseveare. „Jako každý.“

„Zajímalo by mě, jak se chovaly holky, když šla loď ke dnu,“ přemítal Pritchard.

„Nejspíš zoufale potřebovaly utěšit,“ prohodil Roseveare. Pritchard se chlípně zasmál.

Gaunt se naklonil Ellwoodovi k uchu, aby je nikdo neslyšel, téměř se ho dotýkal rty.

„Maitland to určitě cítí úplně stejně,“ řekl. „Jenom zabíjíš čas, než si budeš moci vzít Maud, nebo ne?“

Ellwood vzdychl. „Jo, asi jo.“ Přitiskl Gauntovi čelo ke krku. Gaunt popadl okraje vany. „Promiň, vím, že je ti nepříjemné, když o něm mluvím.“

Bylo. Ze všeho, co Ellwood Gauntovi o Maitlandovi pověděl, a z toho, co Gaunt sám viděl, měl Maitland jen krůček k renesančnímu princovi. Pohledný, nadaný a úžasný. A Ellwood ho stejně nechtěl. Když si Ellwoodovu náklonnost nedokázal udržet Maitland...!

Ellwoodovi nedělalo problém se do věcí pouštět naplno, Gauntovi ale nikdy nepřišlo, že by se v tom doopravdy odrážely jeho city. Ellwooda prostě těšilo, když ho ostatní milovali.

„Není mi to nepříjemné,“ ohradil se Gaunt zdráhavě.

„Ale ano. Cítím, jak jsi celý napjatý,“ trval na svém Ellwood. Položil Gauntovi ruku na krk. „Jako kdybys čekal, kdy tě praštím.“

„Nevadí mi, když mě uvádíš do rozpaků, Elly,“ šeptl Gaunt. Ellwood otočil hlavu na Gauntově rameni, aby na něj viděl. Víčka mu ztěžkla alkoholem, ale duhovky měl stejné jako vždycky. Zářivě hnědé. Gaunt pocítil opilecké – nebo pitomé – nebo statečné nutkání se k němu sklonit.

Neudělal to. Ellwood stočil prsty na Gauntově stehně a tomu celou nohou proběhlo mučivé mravenčení. Dělo je od sebe jen pár centimetrů vzduchu nabitého elektrinou. Gaunt byl rád, že už ho předtím napadlo se od něj odtáhnout. Byla by to katastrofa, kdyby Ellwood poznal, co s ním ten dotek provedl.

„Já jenom chci...“ vydechl Gaunt. Ellwood pomalu zavřel oči. „... být tvůj kamarád.“

Ellwood se otočil před sebe.

„Dost jsem přebíral.“

„Do postele?“ navrhl Gaunt.

Ellwood se suše uchechtl.

„Děláš mi návrhy, Gaunte?“

Gaunt cítil, jak zrudl.

„To skutečně ne,“ ujistil ho.

„To skutečně ne,“ zopakoval po něm Ellwood. Opatrně vylezl z vany a málem při tom šlápl na Pritcharda. „Dobrou, kluci, mám rande se spánkem a nehodlám si ho nechat utéct.“

Gaunt oslavil osmnáctiny v prosinci 1914, čtyři měsíce po vyhlášení války. Kluci se pod Ellwoodovým vedením nahrnuli k němu do pokoje a zamotali ho do deky. Odnegli ho do vstupní haly s vysokým stropem, kde popadli deku za okraj a osmnáctkrát ho vyhodili do vzduchu.

„A ještě jednou pro štěstí!“ zvolal Ellwood a zubící se Gaunt ztuhl v poloze mrtvolky se zkříženými rukama na prsou. Chlapci svésili deku, pak mohutně společně vykřikli: „Devatenáct!“ a vymrštili ho tak vysoko, že musel natáhnout ruce, aby se neuhodil o strop.

Pan Hammick se na ně shovívavě usmíval, když je viděl pochodovat po schodech do ložnic. „A za rok budeš moct narukovat, Gaunte!“ zašvitořil. Gaunt mu věnoval rozpačitý úsměv.

„Co to schováváš pod pyžamem, Gaunto?“ hlaholil West a objal ho rukou kolem ramen. „Bylo to jako vyhazovat hromadu cihel.“

„Jsi fakt solidní hrouda,“ přísadil si Pritchard.

„Málem jsi prorazil díru do patra,“ dodal Roseveare.

„Další, kdo mě označí za hroudu, dostane po tlamě,“ varoval Gaunt.

„Úúúú!“ pištěli z legrace kluci.

„Všechno nejlepší, kamaráde,“ šeptl Ellwood.

Gauntova matka a sestra dorazily během oběda. Gaunt právě Ellwoodovi vyprávěl o zajímavé pasáži, na kterou narazil v Thukydidovi (Ellwood jen dělal, že výuku nesnáší), když po něm West střelil plnou vidličku hrášku. Nebo se o to pokusil – většina zasáhla Pritcharda, který vzdychl a s výrazem mučednické rezignace si ho začal vytřepávat z vlasů.

„Promiň, promiň!“ omlouval se West. „Není to tvoje matka, Gaunte?“

Gaunt jejich návštěvu nečekal. Večer byl na programu školní dort a věděl, že má pro něj Ellwood dárek – a to mu stačilo. Vidět rodiče ve škole mu vždycky připadalo zvláštní, asi jako narazit na lišku ve městě.

„Co je to za holku? Ty jsi před námi schovával sestru?“ vyvídal West.

„Dvojče,“ prozradil Ellwood zrádně.

„Nemůže být tvoje dvojče. Je hezká,“ usoudil West. Gaunt ho lehce klepl po hlavě a vyrazil na nádvoří s Ellwoodem v patách.

„Henry!“ zvolala Maud a pak tišeji: „Sidney.“

Ellwood s odpovědí počkal, až se Gaunt se sestrou obejmou.

„Ahoj, Maud,“ pozdravil ji. „Nescvrkla ses?“

Maud se zasmála. Ellwood ji vždycky dokázal rozesmát. Když za nimi přijel na prázdniny, lenošíval v zahradě a snažil se ji přimět flirtovat. Nikdy se mu to nepovedlo – Maud na flirtování neužilo –, ale Gaunt viděl, že se jí to líbí.

„Je to takový blázínek,“ prohlásila o něm jednou láskyplně.

„Neříkej,“ opáčil Gaunt, kterému to přišlo zhruba stejně výstižné, jako kdybyste o Napoleonovi řekli, že byl *vcelku zábavný*.

„Samozřejmě nemá o nikoho opravdu zájem,“ konstatovala Maud a Gaunta to příliš zasáhlo, než aby se zmohl na reakci. Nikdy to nedokázal, kdykoliv řekla něco, co bylo nové, pravdivé a strašné.

„Ne, Sidney, nescvrkla jsem se,“ sdělovala mu teď. „Ty jsi vyrostl a doufáš, že ti vyseknu poklonu.“

„A nedočkám se?“ zubil se na ni Ellwood. Maud se zasmála a zavrtěla hlavou.

„Všechno nejlepší, Heinrichu,“ popřála Gauntovi matka. Několik procházejících chlapců zaslechlo její německý přízvuk a otočili se.

„Pojďme dovnitř, co vy na to?“ vybídl je Gaunt. Nepotřeboval přilívat olej do ohně pomluv, že je německý špión. Bohatě stačilo, že jeho prostřední jméno znělo Wilhelm.

„Jestli chcete, můžete jít ke mně do pokoje,“ nabídl Ellwood.

„Díky,“ odvětil Gaunt, který měl v plánu Ellwoodův pokoj využít i bez jeho svolení.

Nabídl matce rámě. Maud s Ellwoodem kráčeli před nimi, nedotýkali se. Maud se smála všemu, co Ellwood říkal, a ten si jednou samolibě poskočil. Vedl je ke Hřbitovní koleji a dál do svého pokoje majestátním hlavním vchodem, jež používala jen hrstka studentů.

„Máš to tu moc hezké,“ konstatovala Maud a prohlížela si obrazy, které si Ellwood koupil ve městě.

„Je to hlavní pokoj,“ vysvětloval Ellwood. „Vůbec se mi nelíbí představa, že tu za rok bude bydlet někdo jiný. Líbí se ti ten obraz, Maud? Je mizerně provedený, ale připomněl mi bitvu u Abúkíru, a tak jsem ho prostě musel koupit.“

„Moc se mi líbí,“ přisvědčila Maud. „Nelsona jsem měla vždycky ráda.“

„Nedovol Ellwoodovi začít o Nelsonovi, Maud,“ varoval ji Gaunt.

Ellwood se skácel na zeď a přitiskl si dlaně na imaginární zranění na hrudi.

„Polib mě, Hardy!“ zvolal.

„Nesměj se,“ napomínal Gaunt Maud. „Jenom ho tím povzbudíš. Zmiz, Elly, nepotřebujeme baviče.“

„Tak jo,“ vzdychl Ellwood. Nepatrně pokynul Gauntově matce a usmál se na Maud. „Nesmírně mě potěšilo, že jsem se s vámi oběma mohl setkat. Henry, zdržte se, jak dlouho budete chtít. Budu venku celou věčnost.“

Gaunt přikývl a Ellwood odešel.

Gauntova matka a sestra se usadily na pohovce a Gaunt se s tváří obrácenou k nim opřel o okenní parapet.

„Jak se máte?“

Matka se rozplakala. Gaunt zašmátral v kapse po kapesníku a byl rád, když zjistil, že ho Maud předběhla. Tím svým totiž pomáhal ráno zastavit Pritchardovo krvácení z nosu poté, co mu pan učitel Larchmont (zaslouženě) mrskl knihu do tváře. Předstíral, že hledá kapesník, dokud nezačaly matčiny vzlyky slábnout.

„Ach, Heinrichu, je to otřesné, otřesné... Tvého strýce Leopolda...“ Nová vlna vzlyků jí zabránila pokračovat.

Gaunt si prohlížel nehty.

„Strýce Leopolda obvinili z proněmecké špionáže,“ sdělila mu Maud.

Gaunt vzhlédl. Maud na něj upírala pohled a hladila matku po zádech.

„A *špehoval* pro Němce?“ zeptal se Maud.

„Jistěže ne!“ vyhrkla matka a Maud se ji snažila uklidnit.

„Neplakejte, Mutter,“ tišil ji Gaunt. „Bude to v pořádku.“

„Otec se domnívá, že si to všechno sedne, ale dnes ráno nám někdo hodil oknem do přijímacího salonu cihlu,“ vysvětlovala Maud. „A polovina služebnictva dala výpověď.“

Gaunt měl pekelnou chuť na cigaretu, ale nehodlal urazit matku a sestru tím, že by před nimi kouřil.

„Celé se to uklidní,“ ujišťoval je. „Za tři týdny si na to nikdo ani nevzpomene.“

Maud na něj upřela nevěřící pohled, ale matka se vysmrkala a narovнала se.

„Tvůj otec je kvůli tomu v bance pod drobnohledem... Musíš narukovat, Heinrichu. Pokud bude náš syn v armádě, nikdo se neodvází tvrdit, že nejsme vlastenci.“

Gaunt zamrkal, ale ovládl svůj výraz.

„Ještě mi není devatenáct,“ prohlásil klidně.

„Jako kdyby na tom sešlo! Měříš bezmála metr devadesát!“

„Budu pokračovat na Oxfordu v klasických studiích.“

Matka vstala. Gaunt se odlepil od okna.

„Chceš, aby Maud zemřela jako stará panna?“ zeptala se. Maud z pohovky slabě zaprotestovala.

„Válka za pár měsíců skončí. V době, kdy bude Maud ve věku na vdávání, bude tohle všechno dávno zapomenuto.“

„Na zbabělost lidé nikdy nezapomenou!“ zasyčela jeho matka tak ostře, že Gaunt znovu zamrkal. Usmál se.

„A co ty, Maud? Chtěla bys, abych za tvé vyhlídky na manželství položil život?“

Maud odvrátila pohled. Provinile, napadlo ho.

V den vyhlášení války spolu byli na zahradní slavnosti v Londýně. U jahod se šlehačkou postávalo několik německých aristokratů.

„Je mou vlasteneckou povinností bodnout pár z nich vidličkou?“ zeptal se Ellwood.

„Dost,“ zarazila ho rozhněvaně Maud, „nezlehčuj to, copak nechápeš –“

Odešla, aniž větu dokončila, Ellwood hvízdal a pobaveně se zadíval na Gaunta. Jenomže ani Gauntovi to nepřišlo vtipné.

„Být nenáviděný je děsivé,“ říkala Maud teď.

Gaunt se vrátil k oknu.

Na nádvoří seděl Ellwood Rosevearovi na ramenou, Pritchard byl usazený na těch Westových a vzájemně na sebe útočili dlouhými pravítky jako šavlemi v rytířském souboji.

*„Nemají co namítat,
nemají proč se ptát,
mají jen konat a umírat.
Do Údolí smrti jet
má všech šest set.“*

Stejně jako každý anglický školák, i on znal Tennysonův „Útok lehké kavalerie“ nazpaměť. Ellwood míval ve zvyku celou báseň recitovat hrdelním hlasem, když byl příliš unavený, než aby se choval zajímavě.

„Je to pošetilá válka,“ prohlásil Gaunt.

„Otec říká, že brzy skončí,“ ujišťovala ho Maud. „Než se dostaneš na frontu, bude už nejspíš po všem.“

Uvažoval, jestli tomu věří. Četla *The New Statesman*; věděl, že nebyť zvěstev v Belgii, byla by zarytou odpůrkyní.

„Musíš se zapsat, než bude pozdě,“ prohlásila matka. „Pokud narukuješ až s koncem války, budou lidé říkat, že jsi nechtěl bojovat.“

Gaunt sevřel dlaně v pěst a zlehka jimi bubnoval o parapet.

„Rád bych viděl *je*, jak rukují!“ vykřikoval Gaunt a rázoval tam a zpátky po Fox's Bridge. Ellwood seděl v tureckém sedu na kamenné zídce.

„*Umřel* bych, kdyby mi někdo dal bílé pírko,“ zaúpěl.

Gaunt totiž vyrazil do města s plánem pořídit si za zbrusu novou librovku, kterou měl v kapse, boxerské rukavice. Stál před výlohou Wyndhama a Bolta a uvažoval, jestli by nebylo lepší si místo nich koupit pěknou hokejku, když k němu přistoupily dvě mladé ženy.

Byla to elegantní stvoření s módními londýnskými kloboučky. Pohlednější z dvojice ho oslovila.

„Proč nejste na frontě?“ zeptala se.

Kolemjdoucí se zastavovali, aby si poslechli jeho odpověď.

„Není mi devatenáct.“

Ženy si vyměnily pohled.

„To říkají všichni,“ řekla ta míň hezká a natáhla k němu ruku s bílým pírkem. Gaunt na něj tupě zíral.

„Pro statečného vojáka,“ prohlásila hezcí žena a nehezky se zasmála. Gaunt se nemohl pohnout. Připadal si jako přikovaný, žaludek mu žhnul a na kůži ho pálily posměšné pohledy okolního hloučku. Když žena viděla, že si od ní pírkem nevezme, zapíchla mu ho do klopy.

„... shnil hanbou,“ slyšel někoho zamumlat. „Takový urostlý mladík!“

„Chlapi by se ti to nikdy říct neodvážili,“ rozjímal Ellwood. „Vyrazil bys jim zuby.“

„Nemohl jsem vůbec nic dělat.“

Jako kdyby se změnil v solný sloup. Stud ho dočista ochromil. Nezáleželo na tom, že si myslí, že válka zničí impérium, že s ní principiálně nesouhlasí. Tváří v tvář všem těm pohrdavým výrazům si nejvíc ze všeho přál zmizet. Jako kdyby tu byl nepřítel *on*.

Snažili se překříčet potok, který jim burácel pod nohama, a okolní kakofonii ptačího zpěvu. Bylo těžké si představit, že ve Francii po sobě muži strílejí z kulometů.

„Nejsem zbabělec,“ prohlásil. Chtěl znít rozhodně, místo toho ale jeho slova působila jako otázka.

Ellwood seskočil ze zídky.

„Henry.“

Gaunt vzlédl a Ellwood mu položil ruku na rameno. Gaunt ztuhl, okamžitě začal bojovat s tím, aby ho instinktivně nesetřásl – dotyky ho ale svým způsobem uzemňovaly. Ve městě si přišel jako prašivý. Ellwood překvapeně vykulil průzračné hnědé oči.

„Samozřejmě že nejsi zbabělec.“

„Možná jsem,“ zapochyboval Gaunt a tiše se zasmál. „Jde o to, že... Ernst a Otto.“

Ellwood jeho mnichovské bratrance znal. V roce 1913 za nimi jel na návštěvu. Společně se opili pivem, které vařili mniši, a zpívali bavorské písničky. Gaunt občas přemýšlel o tom, nakolik se za jeho ušlechtilým pacifismem ve skutečnosti skrývá prostě jenom strach, že by mu mohli přikázat, aby zabil své bratrance. Představoval si, jak bodá Ernsta bajonetem a po Ottovi hází granát.

„Nebojíš se umřít, Henry. Jsi proti zabíjení. To není zbabělost.“

Gaunt rychle přikývl. Pil a měl problém soustředit se na cokoliv jiného než na Ellwoodovu ruku na svém rameni. Ode dne, kdy zemřel Cuthbert-Smith, se nedotkli. Ne že by Gaunt něco takového sledoval.

Měl problém sledovat *cokoliv*. Hladově zíral na Ellwooda, všiml si, jak se mu dlouhé černé řasy stáčí mírně do strany a jak jasné má bělmo. Ellwood měl ty nejabsurdnější rty, jaké Gaunt kdy viděl, byly tak dokonale vykroužené, jako kdyby mu je nějaká žena namalovala na obličej rtěnkou.

Ellwoodova druhá dlaň se nejspíše přiblížila ke Gauntově čelisti. Gaunt odolal pokušení se do ní zabořit. Zavřel oči.

„Henry,“ řekl Ellwood tak tiše, že se Gaunt musel předklonit dopředu, aby ho slyšel (proto se předklonil: aby ho slyšel), a pak se Ellwoodův nos dotýkal toho jeho. Gaunta brněly rty. Nedomáhal myslet. Odvrátil ústa od Ellwoodových a Ellwood mu rty přitiskl na lícní kost.

Gaunt chtěl vykřiknout. *Most by se měl pod naší vahou prolomit*, pomyslel si. *Hroutím se*. Představil si cihlu prolétající oknem přijímacího salonu u nich doma, vybavila se mu slova „Henry Gaunt je německý ŠPION“ dosud nadrápaná na zdi šatny, čerstvá jako slova na Cuthbert-Smithově hrobě. Pomyslel na to, jak George Burgoyne mluvil o Ellwoodovi za jeho zády: „Všichni víme, co Ellwood dělá, když si volá kluky, aby se podívali na tréninky kriketových týmů mladších žáků.“

Ellwood střídal lidi jako ponožky. Jakmile je jednou měl, už je nechtěl. Vybavilo se mu, jak se o něj tehdy oblečený Ellwood opíral v prázdné vaně.

„Jenom zabíjíš čas, než si budeš moct vzít Maud, nebo ne?“

„Jo, asi jo.“

V kapse měl bílé pírkó a ve vlasech Ellwoodovy ruce. Nedomáhal myslet. Kůže mu hořela, žhnula mu studem a ještě něčím jiným, co nechtěl rozpoznat, a najednou už to nedokázal vydržet. Rychle se od Ellwooda odvrátil a vylovil pouzdro na cigarety.

Ellwoodovi zrudly tváře, oči mu plály.

„Je všechno v pořádku?“

Gaunt přikývl, byl si jistý, že ze sebe právě udělal naprostého pitomce.

„Cigaretu?“ nabídl mu. Ruka se mu třásla. Ellwood si jednu vzal a naklonil se k němu, aby mu ji mohl Gaunt zapálit. Ellwoodovi zatančil na jemné tváři stín plamínku sirky.

„Henry,“ řekl, cigaretový dým mu ve spirálkách stoupal od úst, „opravdu jsi v pořádku?“

„Jo, nic mi není.“

„Já vím, že ti nic není. Ale jsi v pořádku?“

„Kristepane, Ellwoode, už to nech plavat!“ Slova vyzněla ostřeji a pohrdavěji, než zamýšlel. Ellwood se pokusil usmát, ale nepovedlo se mu to. Zvedl cigaretu ke rtům. Když Ellwood kouřil, vypadalo to z nějakého důvodu velice *francouzsky*. Gauntovi z toho jeho vlastní cigareta přestala chutnat. Odhodil ji do řeky a zamířil pryč. Ellwood spěchal, aby s ním srovnal krok.

„Kam se tak ženeš?“

Gaunt mlčel.

„Hele, Henry –“

Gaunt se zastavil.

„No?“ houkl. Ellwood vypadal zoufale. Gauntovi dělalo dobře, že mu tohle způsobil. Že pro jednou něco cítí *on*. Gaunt už měl pocitů plné zuby.

„Já...“ Ellwood před Gauntovým propalujícím pohledem uhnul očima. „Já tě nějak urazil?“

„Jasně že ne,“ vyštěkl Gaunt.

„Počkej na mě,“ zavolal Ellwood, protože Gaunt už zase vyrazil a dlouhými kroky mířil pryč kolem jezírka plného popudlivých labutí.

„Mám akorát strašně učení, jasný?“

„Henry, omlouvám se, neměl jsem to dělat.“

V Mnichově se Gaunt jednou přitiskl k Ellwoodově noze a zjistil, že má Ellwood erekci. Bez ohledu na Ellwoodův obvyklý vkus Gaunt věděl, že Ellwooda tu a tam uváděla nenucenost jejich přátelství a to, jak příhodné by bylo se vzájemně využít, v pokušení. A možná měl Gaunt tehdy zareagovat – spokojit se s trochou osahávání v chladu bavorských polí, s něčím, na co bude moct vzpomínat, až odejdou ze školy a nechají svoje abnormality za sebou. Možná by to i udělal, kdyby si myslel, že se bude Ellwood obtěžovat s tím, aby si to zapamatoval. Ellwood se ale nikdy nechoval lhostejněji, než když vykládal o klucích, které kdysi podle všeho miloval.

„Nech to být,“ prohlásil Gaunt. „O nic nejde.“

„Nechtěl jsem tě urazit.“

Gaunt se zastavil, aby se na Ellwooda kousajícího si ret podíval. Přinutil se usmát. Choval se iracionálně a hlavně nepříjemně.

„Bylo od tebe hezké, že ses mi pokusil zvednout náladu, Elly. Omlouvám se, že jsem jak přešlý mrazem.“

„Henry...“

„Myslím, že potřebuju být sám, dokud se nepřestanu cítit tak mizerně,“ pokračoval Gaunt.

„Dobře,“ rezignoval Ellwood nešťastně.

Gaunt na něj kývl a vyrazil pryč, v zátylku cítil Ellwoodův pohled. Minul převorství, prošel přes hřbitov a ven školní branou a zamířil do města.

Bylo pozdní sobotní odpoledne, ale náborová kancelář měla stále ještě otevřeno. Uvnitř našel jen jednoho uniformovaného muže s působivým knírem v duchu lorda Kitchenera.

„Rád bych se zapsal,“ oznámil mu Gaunt.

„Výborně! Přesně takové muže potřebujeme! Student, že? Kolik vám je let?“

Co by si počal s dalším rokem? S Ellwoodem se chtěli vydat na pouť do Canterbury. Už naplánovali trasu, ve kterých penzionech budou spát a kde budou kempovat. Podělí se o jeden malý stan.

„Devatenáct,“ řekl.

„Výborně. Podepište se tady a zařadíme vás.“

Gaunt před podpisem nezaváhal, byť měl pocit, jako kdyby z něj jeho jméno právě vyrvali. Rozechvívala ho stejná nervozita, jakou cítil, když stanul v ringu; odhodlání způsobit a přijmout bolest, impuls pohánějící ho k neštěstí a zkáze, kdy ho nic jiného nedokázalo uspokojit. Nebude přihřátý německý pacifista. Nemůže nic dělat s tím, že je Němec, a stejně tak podle všeho nedokáže nic udělat s tím, co cítí pokaždé, když se k němu Ellwood přitiskne. Ale může aspoň hergot zabíjet lidi.

Gaunt se zatím neukázal na večeři, která se o sobotách podávala na koleji. Pritchard se posadil na lavici a zabral mu místo vedle sebe.

„Kde je náš Gaunták?“ zeptal se a chňapl po Ellwoodově housce.

„Koukej to vrátit, ty neznabohu.“

Pritchard housku olízl a hodil ji Ellwoodovi.

„Netuším, přijde pozdě,“ prohodil Ellwood a pečlivě odřízl kus pečiva, který Pritchard předtím olízal.

West se naklonil přes stůl a loket si opřel do máslenky.

„Sakra! Už zase,“ zaúpěl a zoufale si začal drhnout loket saka špinavým kapesníkem.

„Není včas u večeře?“ zarazilo Pritcharda. Namočil do sklenice s vodou kapesník a podal ho Westovi. „Náš nenažraný obr? Je mu blbě?“

„Nějaké holky ve městě mu daly bílé pírko,“ vysvětloval Ellwood. Pritchard s Westem se po sobě podívali.

„Chudák,“ prohodil Pritchard.

„Bílé pírko?“ zopakoval Burgoyne od vedlejšího stolu hlasitě. Stejně jako pokaždé, když promluvil, i teď zněl Burgoyne namyšleně a vlezle.

„Sklapni, Burgoyne,“ osopil se na něj Ellwood.

„Nejvyšší čas, aby dal někdo Gauntovi péro. Jeho názory na válku jsou naprosto ostudné.“

„Je to od tebe velice statečné tohle všechno vykládat, když tu není, aby ti rozbil rypák,“ usadil ho Pritchard.

„Já se toho tyрана nebojím.“

Tomu, že Burgoyne považuje Gaunta za tyрана, se dá věřit, pomyslel si Ellwood. Burgoyne byl nevraživý snob a Gaunt mu při nejdenné příležitosti uštědřil lekci.

„Burgoyne už zase tvrdí, že se k němu nechováme hezky?“ ozval se od dalšího stolu Roseveare. „Dej si pohov, Georgíku, nebo ti ukážeme, jak vypadá opravdová šikana.“

Burgoyne se tvářil pobouřeně a pokoušel se vymyslet nějakou odpověď, ale West mu vylil šálek s čajem do klína.

„Au! Spálils mě!“ vykřikl Burgoyne.

„Ty ses nám počůral!“ zvolal Pritchard a zatvářil se znepokojeně. „Měl bys radši zaběhnout za zdravotnicí, Georgíku. Stává se ti to někdy často.“

„Všichni jste hulváti,“ zasyčel Burgoyne a nemotorně se hrabal na nohy. „Jste ukázkovým příkladem toho, co je na systému nezávislého školství špatné.“

Ellwood zabořil tvář do Pritchardova ramena a oběma zmítaly záchvaty smíchu.

„Panebože!“ vydechl Pritchard, když Burgoyne vyběhl z jídelny. „On bere všechno tak vážně!“

„Měli bychom mu znovu prohrabat studovnu,“ navrhl West. „Nedávno jsem u něj hledal poznámky k Aischylovi a věřili byste, že má pořád několik kusů nábytku *úplně neporušených*?“

„Bohové! Jak ostudný stav věcí,“ ozval se Ellwood.

„Chudák,“ politoval ho měkkosrdcatý Pritchard. „Dejme mu týden oraz. Nemůže za to, že mu popichování nejde.“

„To teda sakra může,“ ohradil se West. „Vždyť se ani nesnaží!“ Jedli housky s máslem a zapíjeli je kakaem.

Když se pan Hammick zvedl, Gaunt se stále ještě neukázal.

„Chlapci, mám pro vás dnes večer vynikající zprávu, vím, že budete všichni pyšní. Náš drahý Henry Gaunt se zapsal do

armády. Bude z něj důstojník u třetího praporu Královského kennetského fyzilírského pluku a jsem si jistý, že Hřbitovní koleji vyslouží čest!“

V místnosti vypukl jásot.

„Starý dobrý Gaunt! Jaké překvapení!“

Pan Hammick se pyšně zubil.

„Proč jsi nic neřekl, Ellwoode?“ chtěl vědět West. „Jen si ho představte, takhle se zapsat, aniž o tom komukoliv pověděl! Opravdový hrdina.“

„Nevěděl jsem to,“ usmál se Ellwood mdle. Pritchard mu věnoval soucitný pohled.

„Nejspíš tě chtěl překvapit.“

„Ano,“ přitakal Ellwood.

„Vsadím se, že ti bude psát parádní dopisy,“ ujišťoval ho West.

„Kéž bych mohl taky narukovat,“ vzdychl Ellwood. „Matka mě přinutila slíbit, že nejdřív dostuduju.“

„Mě ta moje taky,“ připojil se Pritchard. „Matky prostě nerozumí válce.“

Ellwoodovi tak vyschlo v ústech, že poslední sousto housky chutnalo jako lepidlo. Mlčky žvýkal, zatímco se Pritchard s Westem dohadovali o Královském kennetském fyzilírském pluku.

„Bojovali u Poitiers.“

„Blbost. Ve stoleté válce neměli pušky.“

„Ale měli, ke konci už měli!“

„Ne, měli *děla*, ne pušky.“

„Jestli si myslíš, že budu věřit tomu, co si tvoje tupá hlava vybájila –“

„Poslouchej, ty osle, fyzilíři nemohli vzniknout před začátkem renesance, protože armáda byla organizovaná v souladu s feudálními hranicemi, které –“

„Tak jo. To stačí. Rozhodneme to jako muži. Za deset minut se sejdem u labutí.“

„U labutí? Zbláznil ses? Dokážou člověku zlomit ruku!“

Jistěže byl Ellwood na Gaunta pyšný. Věděl, že odvaha může existovat pouze tam, kde je strach, a proto jako jediný z nich mohl opravdové hrdinství prokázat právě Gaunt. Ellwood a všichni ostatní ze základní jedenáctky chtěli tak moc bojovat, že by na jejich dobrovolném vstupu do armády nebylo vůbec nic odvážného.

Vždycky si ale představoval, že se zapíše spolu. Že se hromadně se všemi kamarády přidají k jednomu z pluků nezávislých škol, společně budou pochodovat do války s písní na rtech a lesknoucími se puškami na řemeni. Viděl jezdecké ataky a elegantní uniformy.

Toužil zachránit Gauntovi život.

Přitiskl si ruku na rty. Taková mu připadala Gauntova kůže? Ne, byla hrubší. Tolik let prahl po tom ty lícni kosti políbit a pak ten okamžik pominul tak rychle, že mohl sotva uvěřit, že se to opravdu stalo. Věděl, že Gaunta přimělo narukovat jejich objetí na Fox's Bridge.

Měl bych pracovat v náborové kanceláři, pomyslel si suše. Úžasný lék na pacifismus! Jedno objetí pošle zásadové odpůrce přímo na frontu!

Nepřekvapilo ho to. Gaunt vždycky utíkal, když hrozilo, že by se jejich přátelství mohlo překlomit v cosi složitějšího. Vznášelo se mezi nimi něco nepříjemného, nevyslovitelného. Ellwood Gaunta miloval. Gaunt byl skrz naskrz slušný a konvenční.

Nikdy to nebylo zřejmější než po oněch nepříjemnostech s dvojicí starších kluků, Sandysem a Caruthersem. Přistihli je spolu. Nikdo neznal podrobnosti. Nikdo se neptal. Zmizeli odpoledním vlakem i s bednami a kufry a víc se o nich už nemluvalo. Dopustili se kardinálního hříchu: přišlo se na ně.

„Určitě se ti ulevilo,“ řekl tenkrát Ellwood Gauntovi, byť netušil, jak se Gaunt vlastně cítí. Nikdy to nevěděl.

Gaunt nevzhlédl od svého překladu z řečtiny. Pramen plavých vlasů mu spadl do očí.

„Proč?“ zeptal se.

„Víš dobře proč. Sandys se ti vždycky poškleboval.“

„Pitomec, nechat se takhle chytit. Navíc těsně předtím, než se měl v ringu utkat s Pritchardovým bráchou!“ vložil se do hovoru Cuthbert-Smith.

„Na ten mač jsem se těšil,“ prohlásil Gaunt a otočil stránku v sešitě. „Sandys je zatracený blázen.“

Ano, Gaunt si myslel, že Ellwood je blázen, jasně. Zároveň ale *zavřel oči*, když se Ellwood dotkl na Fox's Bridge jeho tváře; naklonil se dopředu, jako kdyby chtěl, aby ho políbil... Ellwood však ze zkušenosti věděl, jak snadno dokáže sám sebe přesvědčit, že po něm Gaunt ve skrytu duše touží. Tahle teorie ale nemohla obstát. Měli za sebou příliš mnoho promarněných příležitostí. Příliš mnoho okamžiků, kdy mu to Ellwood málem řekl a Gaunt udělal nějakou poznámku o ženách a manželství.

Neudělali nakonec nic, co by přátelé nedělali. Ovládl se. Ano, letmý polibek na lícní kost byl intimní gesto (cítil, jak se mu při té vzpomínce hrne krev do tváří), ale stále v limitech mužské náklonnosti. Když Tennysonovi sedmnáct let procházelo psaní básní o Arthuru Hallamovi, mohl Ellwood rozhodně dát nejlepšímu příteli pusu na tvář, aby ho uklidnil. Gaunta to nicméně zjevně znechutilo, vzhledem k tomu, že utekl do armády. Ellwood se po zbytek večere usmíval a žertoval, aby skryl výčitky svědomí.

Už se setmělo, když se shromáždili venku, aby sledovali rvačku mezi Pritchardem a Westem, nepřátelské labutě nicméně učinily této záležitosti rychlý konec. „Ústup! Ústup!“ volali chlupci, když na ně labutě zaútočily, a zamířili místo toho do lesa, kde si hráli na vojáky.

Během vánočních prázdnin dorazil na týdenní návštěvu Pritchard. Představoval nedostatečnou náhradu za Gaunta – kdykoliv

mluvil Ellwood o jakémkoliv jiném básníkovi než Kiplingovi, měl skelný pohled. Přesto působil vesele a tu a tam projevoval překvapivé pochopení. Gaunt ho, jak jinak, neměl rád: připadalo mu, že se chová hloupě a hrubě k Westovi. Ellwood ale věděl, že Pritchard u Westa nikdy nezachází příliš daleko, věděl, jak dokonale vyvážené jejich přátelství je.

Thornycroftské panství se hemžilo hosty Ellwoodovy matky: elegantními ženami a muži, kteří po nich toužili. Ženy večer s Pritchardem a Ellwoodem zlehka flirtovaly.

„Jste si s matkou opravdu blízcí,“ prohodil Pritchard jednou večer. Venku bylo příliš vlhko na to, aby lezli na střechu, ale Ellwood na tom trval. Kdyby tu měl Gaunta (a Gaunta tu *měl* mít), vylezli by si na střechu. Ellwood střechy miloval a tu na Thornycroftu obzvlášť. Někdy na ni vylézal po ránu a oddával se oné podivné venkovské extázi, až do morku kostí sahajícímu hřejivému pocitu, že Anglie je jeho, že on sám je Anglie. Vnímál to tak intenzivně, jako by tu jeho předci žili tisíc let. Možná to vnímál o to silněji, že tomu tak nebylo.

S Pritchardem se usadili na nepohodlném šikmém parapetu a nohama šoupli po kluzkých mokrých taškách.

„Ona je zlatá,“ opáčil Ellwood. Nepršelo, všechno ale halila hustá, vlhkostí prosycená mlha, cigarety měli úplně mokré.

„Není zrovna *mateřská*.“

„To ne,“ přitakal Ellwood. „Neustále prohlašuje, že uvnitř je nám oběma pětadvacet. Proto si tak rozumíme.“

„Kéž by *moje* matka pozvala k nám domů na Vánoce desítky krasavic z vyšší společnosti,“ zasníl se Pritchard.

„Sotva je registruju,“ připustil Ellwood.

Pritchard se na něj úkosem podíval. „Hádám, že pořád ani slovo od Gaunta?“ zeptal se.

Ellwood odhodil provlhlou cigaretu. „Ne,“ přisvědčil.

„Nepohádali jste se poprvé,“ těšil ho Pritchard.

„Nedá se říct, že bychom se pohádali.“